

LA COIXINERA I ESCANDALL: TITANI!

Josep Vicent Frechina

La Coixinera i Escandall són dues formacions ben conegudes pels aficionats a les nostres músiques d'arrel tradicional.

Els primers, nascuts de les cendres dels Ministrils de la Palla, apostaren en la seua nova singladura per un so directe i efectiu, amb una base de descarada filiació rockera —guitarra elèctrica, baix i bateria—, un repertori on temes de nova creació s'arrangraven amb altres pouats de la tradició musical de la seua comarca (el Maresme), i una inclinació pel ball folk menys encarrat o exloent amb un objectiu claríssim: tot el públic havia de bellugar-se independentment de la seua perícia a l'hora de puntejar o comptar els passos. La seua primera referència discogràfica, Sarau a plaça (Temps Rècord, 2003), posava de manifest que el programa fundacional començava a satisfer-se amb escriure i vaticinava un futur immediat ben ambiciós i fructífer. Escandall, més coneguts com els Dolçainers de Puçol i, sobretot, per la seua participació en la formació actual

d'Urbàlia Rurana, pertanyen a una tipologia dolçainera molt apreciada per qui subscriu: el dolçainer de carrer, assonat en interminables nits d'albaes, processons i cercaviles de tota mena i condició. Dolçainers solistes que coneixen el valor precís de les seues interpretacions on pesa tant el temperament i la disposició com la fidelitat a l'ortodòxia acadèmica. Xampo Llobat i Josep Sebastià són, en aquest sentit, una mostra genuïna del històric dolçainer valencià.

Ara, la Coixinera i Escandall han decidit fondre les seues dues propostes en un espectacle integral que dissol les dues personalitats en un tot nou i diferent: no és la Coixinera acompanyant les dolçaines ni les dolçaines ornamentant el repertori de la Coixinera. És, senzillament, Titani, una experiència de folk-rock que, després de reeixir en directe, acaba d'estrenar la seua plasmació discogràfica. Els protagonistes ens ho expliquen tot plegat.

Com naix el projecte Titani?

La idea neix fruit de les coincidències en diferents ocasions, a Massalfassar primerament, en diferents concerts d'Urbàlia i La Coixinera, i sobretot de la bona entesa que hi havia entre Escandall i La Coixinera abans, durant i després de cada concert on coincidíem. De forma més seriosa, podríem dir que el projecte neix al voltant d'una taula, d'un arròs a banda i unes cervesetes durant el Nadal del 2003 a la platja de Puçol.

Sobretot valorem que Titani no sorgeix de forma premeditada, ha anat creixent a partir d'una sèrie de casualitats i d'uns punts en comú.

Titani és un nom inusual...

Titani és el nom d'un dels temes de l'espectacle. És una cançó d'en Josep arranjada per en Jaume. Després de donar unes quantes

voltes, amb en Lluís de Vesc ens el va suggerir perquè era un dels que millor definia l'espectacle. Escandall i La Coixinera ens vam conèixer al voltant de la festa i la Colla de Dimonis de Massalfassar: Titani és el nom d'un artefacte pirotècnic i els petards són símbol de festa.

Què buscàveu quan decidiu tirar endavant un projecte conjunt?

Buscàvem tenir una experiència nova, treballar a distància i amb un altre grup. En lloc d'anar a buscar algú d'un altre país va sorgir la possibilitat de fer-ho amb algú del mateix territori. Però bé, una mica ens ho hem trobat i ens hi hem sentit còmodes pel rerefons identitari que té el projecte.

Barrejar la dolçaina amb una base rockera no és una proposta nova...

Nosaltres partíem de la idea que La Coixinera té una sonoritat pròpia i Escandall també. Sovint les bandes de rock amb gralles o l'*ska* amb dolçaina que es fa al País Valencià utilitza bàsicament aquests instruments per guarnir o farcir una mica la base i sovint com a

una cosa testimonial. Entenem les dolçaines i la resta d'instruments de La Coixinera com un tot. Creiem que tots els instruments han de tenir la mateixa importància i trobar el seu espai dins la música que fem. Per a nosaltres la gralla o la dolçaina no és només una targeta de presentació per dir: ep, som catalans o valencians!!

Ha influït la col·laboració en Titani en l'evolució personal de la Coixinera?

Inevitablement ha influït. Ha influït de forma positiva ja que hem hagut d'evolucionar i treballar amb altres tonalitats, registres i sonoritats per a aconseguir una conjunció entre la dolçaina i els nostres instruments. També ha influït en la manera de treballar. I certament hem endurit la base rítmica de la formació. Però en realitat creiem que haurà estat un punt i a part i una bona experiència.

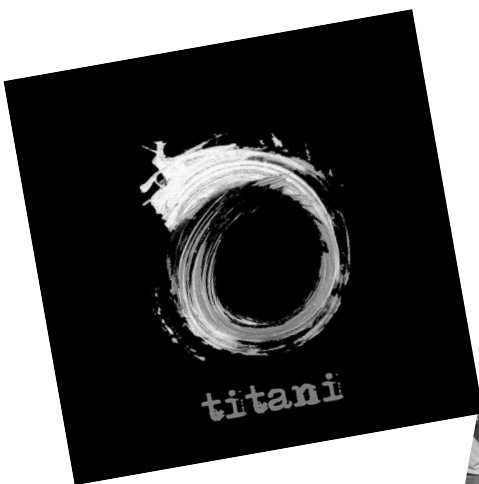
En l'espectacle en directe heu tingut molta cura en la imatge: indumentària, il·luminació... més que en la Coixinera en solitari.

Per què?

Certament hem cuidat la indumentària i la il·luminació, però si hem de ser sincers, per diverses circumstàncies ens hem quedat lluny del que ens hauria agradat fer. Sobretot per aspectes com la comunicació, la distància entre Puçol i Mataró, els projectes personals de cada formació... Preteníem crear un espectacle per donar cohesió entre els dos grups i presentar una proposta conjunta. I el tema de la il·luminació perquè volíem apropar la nostra proposta a un concert més de *rock*, i la llum és molt important per a reforçar la música que fem...

A l'hora d'escriure els temes què heu fet prevaldre més, buscar una sonoritat pancatalana, la contundència, la possibilitat d'encaixar els vostres instruments...?

La sonoritat i la contundència hem volgut que fossin molt presents en Titani. Ens ha estat difícil pensar els temes en clau diferent a la de La Coixinera. No ha estat gens fàcil. Per això estem força contents, hi ha molts moments

que conviuen els diferents instruments i les diferents tonalitats. Tot i així, pensem que la màxima adaptació l'ha hagut de realitzar La Coixinera.

Heu inclòs alguns temes del cançoner de Mataró, cosa que enllaça amb el vostre projecte immediatament anterior, la coordinació d'un disc dedicat a aquest cançoner...

Les Cançons de Mataró és la suma del cançoner editat en forma de llibre i del CD de músiques recuperades de l'Obra del Cançoner Popular. Com a grup hi hem intervingut de diverses maneres –gestió del CD i enregistrament de «l'Hereu Riera», «la Bolangera» i «la Passada de Coixinera»–. La Coixinera a part de les cançons d'autor que tenim, una font d'informació important són les músiques de la nostra comarca. Aquest material ha aparegut just quan s'estava gestant *Titani*, fet que ens ha ajudat a fer créixer el repertori.

Sembla que la resposta del públic als directes de Titani ha estat molt bona.

Ha estat molt bona per aquells que sabien perfectament que anaven a veure, perquè també hi ha hagut respostes de sorpresa. Per una banda hi ha gent que al sentir el nom de Coixinera pensen en el «Sarau a Plaça» (proposta de ball), i quan veuen «Titani» (proposta més propera al rock), queden sorpresos. Això provoca que hi hagi gent que s'ho mira en més bons ulls, però en canvi el grup de gent més acostumat al ball folk es queda una mica desorientats. És per això que trobem molt important diferenciar un espectacle de l'altre. No hem abandonat el «Sarau», sinó que ara tenim dues propostes a fer.

A nivell mediàtic, en canvi, fins ara heu passat una mica desapercebuts. Sembla com si la vostra proposta de fusió no encaixara en allò que podríem dir «musicalment correcte»...

Si, és possible que haguem passat desapercebuts –bé tampoc teníem

un CD–. És clar que tot i el disc potser seguirem passant desapercebuts. Si som sincers no ens hem plantejat massa si estàvem fent fusió o no. Com díem abans ens hem ajuntat per tocar i, essent de cultures musicals iguals i alhora diferents, s'ha produït una espècie de mestissatge. És clar que el resultat del que hem fet, tot i estar dins d'aquest gran sac de les fusions, no és precisament cap de les que estan de moda, per tant com bé dius tu, és possible que la nostra proposta de fusió no encaixi dins el que és musicalment correcte avui dia. Això sí: és diferent. Creiem que en un país normal ha d'haver-hi lloc per tot.

Per què heu triat Pemi Rovirosa com a productor?

Per un seguit de coincidències i de gustos i, davant la possibilitat de diferents opcions –algunes més folk i d'altres més roqueres–, vam optar per aquella que enduriria més la nostra proposta musical. Pemi ens ha aportat principalment duresa, continuïtat en els temes i, sovint, altres perspectives a l'hora de mirar allò que fem. Certament la visió d'una persona de fora, que es miri allò que fas des de l'objectivitat, ajuda a fer créixer el temes.

Ha canviat molt el vostre concepte inicial després de passar per l'estudi?

No, al contrari, passar per l'estudi ens ha ajudat a reafirmar el concep-

te inicial, i tota la feina feta allà ha estat dirigida sota aquest concepte.

El projecte ha paralytitzat una mica els projectes particulars de les dues formacions. Com estan aquestos projectes a hores d'ara?

Potser una mica sí. Si més no per part de La Coixinera, possiblement si no haguéssim fet Titani, tindríem una nova proposta del «Sarau a Plaça» o una altra proposta musical. Amb això volem dir que possiblement en breu, La Coixinera ens posem a treballar cançons noves de cara al proper projecte estil «Sarau».

Quina opinió teniu de l'escena folk catalana actual?

Com sempre hi ha de tot, i per tot, i es potencia allò que interessa més en funció de diferents indicadors socials i comercials. Sovint propostes de gran qualitat –i tampoc ho diem per nosaltres– queden en l'oblit per culpa d'aquests paràmetres i la gent se la valora més a fora de casa –allò que lo de fora és més bo simplement perquè és de fora–. Musicalment tenim propostes variades i tenim bona salut musical. Per sort, sembla ser que s'està deixant una mica enrere el boom del mestissatge més comercial i això hauria d'ajudar que les diferents propostes se les valori per igual. Tot i així, al País Valencià i a les illes Balears, tot i la gran quantitat de propostes, no tenen la mateixa sort que a Catalunya.